

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kolbjørn: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om det civile beredskab.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 69, fremsættelsen i tidenden sp. 29).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Per Hækkerup: Om dette lovforslag gælder som om det forslag, vi behandlede under det forrige punkt på dagsordenen, at det stort set er en enslydende genfremsættelse af det lovforslag, vi behandlede i sidste samling.

Der er kun foretaget enkelte ændringer i forslaget, derunder en ændring af § 2, som formentlig må betegnes som den mest betydningsfulde. I henhold til denne ændring foreslås det, at der nedsættes et af folketinget valgt udvalg på 11 medlemmer, som skal følge arbejdet med udformningen af det civile beredskab og den virksomhed, som er foregået på dette område. Vi har i det folketingsudvalg, der drøftede forslaget fra sidste folketingsår, i det store og hele været enige om, at det ville være hensigtsmæssigt at følge denne fremgangsmåde under hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende på dette område.

De øvrige ændringer, der er foreslået, er delvis af redaktionel karakter, således ændringen af § 5, der er foretaget under indtryk af de bemærkninger, der blev gjort under debatten sidste år for at tydeliggøre den oprindelige redaktion af § 5.

Idet jeg henviser til mine bemærkninger om det tilsvarende lovforslag i forrige folketingsår, anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Vagn Bro: Jeg skal på mit partis vegne i overensstemmelse med, hvad jeg sagde sidste folketingsår under debatten om det tilsvarende lovforslag, udtale, at vi er indforstået med at drøfte dette — også med de nu ændrede regler — med velvilje, idet vi forstår, at der er betydelige problemer at løse. Forsvaret, det civile beredskab og civilforsvaret er i den moderne tid og i den moderne krig et trefløjet problem, der må ses i sammenhæng.

Jeg anerkender, at det tidligere i § 2 omhandlede koordineringsudvalg er udgået af forslaget. Jeg vil stadig mene, at selv om regeringen nedsætter et sådant udvalg, må sekretariatet blive det afgørende. Det er der vist almindelig enighed om.

Jeg ønsker endvidere at gentage, at erstatningsspørgsmålenes afgørelse efter vor mening må afklares i de forskellige paragraffer vedrørende disse forhold.

Det væsentligste nye i forslaget er i øvrigt bestemmelsen om, at der ved begyndelsen af hvert folketingsår og efter afholdelse af folketingsvalg skal nedsættes et udvalg, som skal modtage en redegørelse for mere betydningsfulde foranstaltninger. Forholdet er det, at vort parti, som man vil se i beretningen fra det forrige udvalg, tog forbehold, for så vidt angår de forskellige gruppers tiltræden, og jeg må erkende, at vor gruppe i al almindelighed ikke er tilhænger af sådanne parlamentariske kontroludvalg. Da vi ikke har haft lejlighed til at drøfte dette spørgsmål helt igennem, må vi tage forbehold heroverfor, men vi er rede til at drøfte problemet i udvalget. Jeg er indstillet på, at vi må overveje dette punkt meget grundigt, ligesom det må ses i forbindelse med andre ting; men i al almindelighed tror jeg ikke, det er parlamentarisk rigtigt, at vi har for mange af den slags udvalg.

Marie Antoinette von Lowzow: Idet jeg tillader mig at henvise til mine bemærkninger ved første behandling af beredskabsforslaget i forrige folketingsår, vil jeg på mit partis vegne give udtryk for vor tilfredshed med de ændringer, der nu er indført i § 2 og i § 5. Jeg kan tilsige velvillig behandling fra vor side.

Ligesom den foregående ærede taler vil vi

[Marie Antoinette von Lowzow.]

gerne se nærmere på spørgsmålet om erstatningerne. Fra vor side er vi heller ikke altid så glade for et udvalg som det, der er foreslået nedsat, men i det forhåndenværende tilfælde er det sikkert den udvej, der kommer vore ønsker bedst i møde.

Jeg håber, lovforslaget kan få en hurtig og velvillig behandling.

A. C. Normann: Også jeg kan i hovedsagen nøjes med at referere til de synspunkter, jeg på det radikale venstres vegne gav udtryk for i sidste folketingsår, idet jeg kan henvise til Folketings Tidende 1958-59, sp. 4034 ff. samt til de redegørelser, der er kommet i forbindelse med den nye fremsættelse.

Vi kan i princippet tiltræde de ændringer, der er foretaget. Da vi her bevæger os på et nyt område, har forudsætningen været, at lovforslaget må indeholde meget betydelige bemyndigelser. Vi er derfor tilfreds med nedsættelsen af et parlamentarisk udvalg i henhold til § 2, således at folketinget derigennem får lejlighed til at følge arbejdet inden for det samlede civilberedskab.

Man har nu tydeliggjort de erstatningsregler i henhold til § 5, som jeg udtrykte betænkelighed ved ved lovforslagets første behandling sidste folketingsår, og som har vakt ængstelse hos mange, idet beviset for et tab i forbindelse med de foranstaltninger, der måtte blive pålagt det private erhvervsliv, ofte vil kunne være vanskeligt at tilvejebringe i de eventuelt forekommende erstatningssager. Jeg håber trods de betænkeligheder, vi har haft, at paragrafferne herefter ikke vil blive misbrugt.

Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Kristian Kristensen: Ligesom ved første behandling af det tilsvarende forslag i forrige folketingsår kan jeg anbefale det nu foreliggende lovforslag.

Jeg udtalte dengang nogen betænkelighed ved forslaget. Denne betænkelighed gjaldt ministerens ret til påbud i fredstid over for virksomheder og personer. Jeg ser derfor med glæde, at der nu i § 5, stk. 2, er indført en bestemmelse om, at der, forinden et sådant påbud gives, skal forhandles med

de pågældende virksomheder eller med de organisationer, der repræsenterer dem.

Også jeg hilser med tilfredshed det nu foreslåede parlamentariske udvalg, og jeg anbefaler lovforslaget til velvillig behandling.

Fuglsang: Også dette lovforslag er jo en ganganger fra i fjor, og ligesom det var tilfældet dengang, er mit parti også nu modstander af dets gennemførelse.

Vi var dengang modstandere af den meget vidtgående bemyndigelse under, som det hedder, såvel krig som truende udsigt til krig. Der er ganske vist indføjlet et nyt stykke i § 2 om en slags kontrollerende folketingsudvalg, men det gør os ikke mere trygge over for lovens virkninger og derfor heller ikke mere velvilligt stemt over for lovforslaget.

Der er en ting, som jeg lige vil nævne. Der tales så meget om de erstatningssager, som denne lov kan medføre. Jeg synes, der er noget andet, som faktisk er mere tungtvejende. Det er bestemmelsen i § 3, stk. 2, om tjenestemændenes forhold, som jo giver mulighed for i ganske vidt omfang så at sige at militarisere tjenestemandstanden. Jeg synes, at dette er en så vidtrækkende bestemmelse, at man bør se meget alvorligt netop på den i det udvalg, der nu kommer, men jeg vil ikke påstå, at jeg venter mig større forbedringer, og kan altså ikke love nogen velvillig stillingtagen til lovforslaget under dets videre march.

Statsministeren (H. C. Hansen): Jeg takker for de fremsatte udtalelser og håber på en hurtig behandling af lovforslaget i det folketingsudvalg, som jeg forudsætter bliver nedsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Per Hækkerup: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forsvarrets organisation m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 31).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Per Hækkerup: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Victor Gram, er desværre forhindret i at være til stede ved tingets møde i dag, og jeg skal derfor på hans vegne tillade mig at gøre ganske enkelte bemærkninger.

Det foreliggende lovforslag er som de tidligere, vi har behandlet, i hovedsagen identisk med lovforslaget, vi havde til behandling i det høje ting i marts måned. Der er foretaget enkelte ændringer i forslaget, de fleste af teknisk karakter, men et sæt af ændringer har sammenhæng med de bemærkninger, der blev gjort under forhandlingerne. Der blev dengang fra oppositionens side tilkendegivet betænkelighed ved den udstrakte bemyndigelseskarakter, lovforslaget havde, og under indtryk af de gjorte bemærkninger har den højtærede minister i den nu fremsatte udgave af forslaget afsvækket lovforslagets karakter af bemyndigelseslov.

Da vi i marts måned havde en omfattende diskussion om lovforslaget og om Danmarks forsvarspolitik, finder jeg ikke, at der kan være nogen anledning til nu at genoptage og fortsætte denne diskussion. Vi har som bekendt i den offentlige debat haft lejlighed til at se, hvorledes meningerne har kunnet brydes omkring de forskellige enkeltheder vedrørende den kommende forsvarsordning. Også under hensyn til, at arbejdet i folketingsudvalget i den forløbne periode, siden forslaget blev fremsat i marts måned, er skredet videre frem, er der formentlig ingen anledning til på nuværende tidspunkt at optage en større debat. Jeg skal derfor for mit vedkommende indskrænke mig til at henvise til de bemærk-

ninger, der blev gjort under førstebehandlingen sidste år, og anbefale lovforslaget til en velvillig og forhåbentlig også hurtig behandling i det høje ting.

Alfred Jensen: Da forslaget til en ordning af militærvæsenet i marts måned var til første behandling her i tinget, redegjorde jeg for den kommunistiske gruppes stilling til det og til den politik, det er udtryk for. Idet jeg henviser til mine udtalelser ved den lejlighed, skal jeg erindre om, at jeg afviste postulatet om, at Atlantpolitikken tjener til forsvar for landet. Den påfører tværtimod landet en risiko for krig og ødelæggelse, foruden at den har betydet øgede oprustningsbyrder og en begunstigelse af militarismen. Millioner og atter millioner af kroner, der kunne anvendes til fredelige formål, er ofret på oprustningens uproduktive udgifter.

Danmark burde i stedet sætte ind for afslutning af den kolde krig, for forhandling, afspænding og nedrustning. Vi mener, det er nødvendigt, at alle, også de små lande, yder deres bidrag til at få den internationale spænding ophævet. Det er fejlagtigt at tro, at en sådan tilstand kan bestå evigt, og at oprustning, mellemdistanceraketter og atombevæbning er egnet til at sikre freden. Alle erfaringer viser, at oprustning og militarisme fører til krig. Således vil det også gå nu, hvis det ikke lykkes at hæve spændingen. Vil man ikke krigen, en ødelæggende storkrig, er der ikke andet at gøre end at sætte ind mod den kolde krig for at få spændingen bragt til ophør.

Den debat, der i marts måned blev ført her i tinget om ministerens lovforslag, var ikke præget af denne stræben, tværtimod, der blev pustet til den kolde krig, og krav om højeste ildkraft, atomvæbning, fremmede depoter og øgede militærudgifter var særdeles fremherskende. Den kommunistiske gruppe foreslog gennem et dagsordensforslag, at lovforslaget skulle afvises og kræfterne i stedet sættes ind for afspænding og nedrustning.

Såvel forhandlingen i udvalget som den